

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2009. JÚLIUS XX. ÉVFOLYAM 13. SZÁM

TIZENÖT ÉVES A TENKEI SZERETETOTTHON

Hálaadás a szolgálatért

Az elmúlt 15 év során 121 lakója volt a tenkei szeretetotthonnak. Az ünnepség magyarországi vendégei születésnapjával kedveskedtek, melyen stílszerűen a templom és a szeretetotthon marcipánból készült mása volt látható

Sokan, sokfelől eljöttek a tenkei idősek otthona évfordulós ünnepségére, május utolsó péntekén. A környékbeli gyülekezetek mellett, varadiak, szilágyságiak, anyaországiak, illetve német és holland vendégek vettek részt az ünnepi istentiszteleten.

A tizenötödik születésnap megélése egy olyan intézmény számára, mely a szeretetet próbálja közvetíteni minden formában, nem mindennapi lehetőség és áldás – mondta visszaemlékezésében Berke Sándor lelkipásztor. A szeretetotthon kicsiny közösséget alkot, melyben jelen van egymás tisztelete, kölcsönös felvállalása, s annak beismerése, hogy egyedül nem megy. A lelkész hálával emlékezett az otthon korábbi és jelenlegi segítőire, támogatóira, de azoknak is köszönetet mondott, akik igyekeztek gátolni létrejöttét. Fájó pontként említette, hogy bár törvény írja elő, továbbra sem részesülnek állami támogatásban, így az otthon külső, belső felújítását uniós pályázatok révén szeretnék elérni.

Az istentiszteleten Vinczéné Pálfi Judit missziói előadótanácsos hirdetett Igét. Tapasztaljuk mindennapi életünkben, hogy az em-

beri erő véges. Amikor az események gyorsan követik egymást, kimerül az ember. Az életet úgy lehet végigélni, ha az ember fölfelé tekint. Jézus Krisztus erőforrás, élet és létforrás. Hiszem, hogy az eltelt 15 esztendő alatt Ő fogta a ti kezeteiket – mondta az igehirdető, aki azt is szorgalmazta, hogy jó lenne, ha minden gyülekezet végezne szeretetszolgálatot.

Az otthon hivatalosan 15 éve, de az előkészületeket is beleszámítva immár 20 éve léteztek – mutatott rá Köteles Pál az otthon külső korábbi adminisztrátora, vagy ahogy ő mondta: adminisztránsa, segítője a szolgálatban. Köteles humoros epizódokat is felelevenített az építkezés és a közelmúlt időszakából. Első tenkei látogatásukra emlékezett az egyik hollandiai támogató. Mint mondta: 1992-ben még kaotikus állapotokat és félkész épületet találtak, de Isten kegyelméből végül elkészült az otthonnak helyt adó épületszárny.

Berke Katalin tiszteletesasszony a fizikai és a lelki építkezést vetette össze. Előbbi folyamatos, míg a lelki ház akkor készül el, amikor hálásak tudunk lenni. Zana László, a kunszentmártoni gyülekezet gondnoka, a tiszta-

HETEDIK KÜRTSZÓ

Temes-vár

VÁROSUNK és egyházmegyénk nevével való nyelvi játszadozás után, istenfélő komolysággal állítom, hogy Temesvár református népe reménykedően izgatott szeretettel vár minden kedves nőszövetségi tagot a városunkban megrendezésre kerülő X. Egyházkerületi Nőszövetségi találkozóra. Kérünk, gyere el, tisztelj meg jelenléteddel, együtt erősödjünk a hitben!

EGYHÁZKERÜLETÜNK legdélibb peremén létező, de elszórványosodott református gyülekezeteinek Nőszövetségei izgalommal vegyes várakozással tekintenek július 25. nevezetes dátumára, amikor remélhetőleg, sok magyarul imádkozó és református énekeket zengő asszony sokasága duzzaszítja fel itteni megfoglyatkozott sorainkat.

HÁLÁS KÖSZÖNETTEL nyugtázom, hogy elfogadtátok tavalyi Temesvárra szóló meghívásomat. Mint csak 16 református gyülekezettel rendelkező egyházmegye, csodálkozó áhítattal néztünk fel azon nagy gyülekezeteinkre, melyek merész elhatározással elindították, majd biztosították a Nőszövetségi találkozók megrendezésének folytonosságát. Álmodni azért mi is mertünk, majd az évek során el-el játszadoztunk a gondolattal, hogy mi is felzárkózzunk a nagyok mellé, készülődtünk, hogy aztán az álom valóra váljon. IDEI TALÁLKOZÓNK azért is rendhagyó, mert nemcsak a kerek 10-es év bővületében rendezük meg, de ehhez a nagykorúságról árukkodó 20 év is társul. Rohanó gyorsasággal szalad az idő, s ebben legyen mementő ezen rendezvényünk, amikor arról is emlékezünk meg, hogy városunkból, egészen pontosan egyházközösségünkől indult el 1989. december 15-én az a forradalom, mely elhozta a titokban már nagyon várt változást: véget vetett az ateista-kommunista rémuralomnak. Akkori lelkipásztorunk, Tőkés László a bibliai Dávid eltökéltségével, kicsi gyülekezetünk védtelen híveinek élőlánca támogatásával, lutheri elszántsággal emelte fel szavát a falurombolás ellen és népközösségünk megmaradása érdekében. Istennek tetsző volt kiállása, mert az igazság szavai szikrárt pattintottak, a szikra pedig tüzet csíhott, mely elemésztette a zsarnok diktatúrát. A TETTEK MEZEJÉN a Nőszövetségek újralakulása igen fontos állomás. Temesvár-Belvárosi Református Nőszövetségünk 1901-ben alakult, hogy majd az 1950-es években tetszhalálra ítéljék, s újralakulásának pillanata csak 1991-ben érkezett el.

FÁBIÁN TIBOR

FOLYTATÁSA A 4. OLDALON

KOVÁCS ILDIKÓ

FOLYTATÁSA AZ 3. OLDALON

„Az a tizenyolc, akire rászakadt a torony Siloámban, és megölte őket, gondolkodjék, hogy bűnösebb volt minden Jeruzsálemben lakó embernél? Nem, mondom néktek: sőt inkább, ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképpen elvesztek.”
(Lk 13,4-5)

Statisztikák arról tudósítanak, hogy évente 30 millió ember éhen hal, egyre többen gyógyíthatatlanok Csernobil után, sok a baleset, légi szerencsétlenség, természeti katasztrófa. Jézus idejében is voltak katasztrófák, amit az emberek általában Isten büntetésének tartottak. Úgy gondolták, hogy azok, akik a katasztrófákban meghaltak vagy azokban szenvednek bűnösebbek a többinél, valami olyan nagy bűnt követtek el, amiért Isten ilyen súlyosan büntette őket. A szerencsétlenségek Jézus szerint is Isten büntetései? Életünk annyira veszélyeztetett ezen a földön, hogy nem is érdemes érte küzdeni, nem érdemes komolyan venni? Gondolkozhatunk-e így mi, mint keresztyének? Isten milyen célból engedi meg a katasztrófákat?

Egyszer azt hallottam egy filozófustól, hogy az élet hervadó virágát a halál tartja mindvégig frissen. Katasztrófák, szerencsétlenségek hallatán, láttán döbbenünk rá arra, hogy az élet milyen nagy ajándék, mekkora értékeket hordoz. Jézus is azt tanítja, hogy az élet megtérésre rendelt életidő, a katasztrófák arra hívják fel az életben maradók figyelmét, hogy az élet drága ajándék,

A LÉLEK CSENDJE

Jézus tanítása a katasztrófákról

amely arra való, hogy Isten szerint teljen meg értékekkel, értelemmel.

A halál árnyékában milyen választ adtál arra, hogy mi célból élsz? Mi az életed értelme? Egyáltalán tisztáztad-e Istennel való kapcsolatodat? Istentől kérted-e el válaszaiddat, irányultságodat, életed értelme, értékessége felől?

Jézus arra tanít, arra biztat, hogy a földi élet befejezése előtt, az anyag halálával való szembenézés, a hiábavalóság és a múlandóság tudatosítása révén Isten kijelentéséhez

igazítsuk gondolkodásmódunkat, teljes személyiségünket rendeljük Személye alá. Gondolkodásunk irányváltása, az Istenhez és értékvilágához való fordulás, a régítől való elfordulás és a jóhoz való teljes odafordulás az, amit itt Jézus megtérésnek nevez. Az Istenhez való kapcsolódás – Jézus által –, a megtérés által a halál fullánkja már nem mérgez és sebez annyira, de legyőzött ellen megterő embernek már nem rettenetes, nem veszélyes a biológiai halál, mint a biológiai élet ellensége. A keresztyének számára sem barát, sem megváltó a halál, de legyőzött ellenség, mind biológiai, mind szellemi-lelki téren.

Az Istenhez megterő ember meghal önző gondolkodásmódjában, önző életvitelére nézve, elhagyja a régi rosszat és teljesen odafordul Istenhez, újat kezd, engedi, hogy Isten munkálkodjon életében, engedi, hogy Isten újat szüljön meg lelkében. Az adja meg a biológiai élet értékét, hogy ez Isten ajándéka, s ebben a biológiai életben Istent képviselve lehet élni, a szeretet értékeit lehet megélni és összegyűjteni, tartalommal, értelemmel telhet meg a vele való kapcsolatban.

A katasztrófák arra való, hogy Istenhez fordítsák lelkünket, életünket, az Ő színe elé vigyük gondolatainkat, irányultságunkat, értékeinket vagy épp értéktelen szavainkat, érzéseinket, tetteinket.

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

„SZÍVEMET HOZZÁD EMELEM” – KÁLVIN ÉLETE (4.)

Elhívatás

1536 tavaszán az Institutio első kiadásának megjelenése után álnéven Felső-Itáliába utazott Kálvin, Estei Renata ferrarai hercegnő udvarába. A legkiválóbb humanisták és reformátorok voltak ott. Köztük Marot Kelemen is.

Hat heti ott tartózkodás után nemkívánatos személy lett, és tovább kellett mennie. Sokszor beszélgetett a hercegnővel, és életük végéig leveleztek. Renata, aki a reformáció híve volt, ezután a kálvini reformáció követője lett.

Ferrarából Franciaországba utazott, mert amnesztiát kaptak a hazatérő és reformált hitűkről lemondó franciák. Kálvin meglátogatta barátait. Párizsban is járt. Károly nevű pap testvére – aki élete végén összetűzésbe került egyházi felsőséggel – éppen akkor halt meg. Kálvin eladta noyoni házukat, és az elfogatás elől menekülni kényszerült. Antal és Mária testvérel Strasbourgban vagy Bázelen akart letelepedni, és tudományos munkának szentelni idejét. Genfen keresztül mentek. 1536. júliusában egy napot szándékoztak Genfben töl-

teni, de megérkezésük estéjén az ottani vezető protestáns lelkész Guillaume Farel felkereste, mert megtudta, hogy kicsoda – valószínűleg az ott tartózkodó du Tilliet-től –, és maradásra bírta: „Te tanulmányaiddal védekezel, de a mindenható Isten nevében mondom neked: Isten átka fog érni, ha tőlünk az Úr munkájában segítségedet megtagadod, és magadat elébb teszed, mint a Krisztust.”

Első genfi munkálkodása

Hitvallás, káté a gyerekek oktatására, egyházi rendtartás. Ezek voltak a Kálvin teendői. Először csak lektor volt, aki prédikálni volt köteles. Tehát nem lelkész.

Közben emlékiratot adott be a tanácshoz, szertartási reformjavaslatokkal: minden vasárnap úrvacsoraosztás, szoltáréneklés az istentiszteleten, egységes hitvallástétel; egyházfegyelem gyakorlása a presbitérium által, amely legyeten elválasztva a városi tanácstól; a házasságjog függetlenül a katolikus kánonjogtól; a gyermekeket oktatni kell.

A tanács évi négyszeri úrvacsoraosztást engedett meg 1537. január 16-i rendeletében, a presbitérium felállítását elutasította, az egyházfegyelem bevezetését szintén nem akarta az úrvacsorát egyházfegyelmző eszközzé tenni, elutasította azt is, hogy minden genfi kézfelemeléssel tegye le a hitvallást a templomban.

Genf a felbomlott Burgund királyság része volt és nem Svájcához tartozott. Genf csak 1534-ben függetlenül püspöke és Savoya uralma alól. 1532-től működött Genfben Farel és reformált. A reformációt 1535-ben fogadta el a város hivatalosan. 1535-től nem volt katolikus Genfben. A támadástól Bern mentette meg, ezért Bern befolyása érvényesült. A város régi patriciusai és a bevándorolt franciák ellentéte kiéleződött. 1538-ban a Kálvinék elleni patricius berni-pártiak győztek a városi tanács választásain. 1538 márciusában elrendelte a városi tanács a lutherizáló berni liturgia átvételét, hűsvétkor már úgy kellett kiszolgáltatni az úrvacsorát. Kálvinék vonakodása miatt a tanács eltiltotta őket a szolgáltatótól, hogy majd idegen lelkészekkel szolgáltassa ki az úrvacsorát. Kálvinék megszegték a tilalmat. A tanács számúzta őket. 1538. április 25-én Kálvin és Farel elhagyta Genfét.

DR. CSOHÁNY JÁNOS

ARAD-BELVÁROS

Konferencia és zászlóavatás

Az Aradi Egyházmegye nőszövetsége idén Arad-Belvárosban tartotta konferenciáját május 9-én. Jó alkalom volt ez arra, hogy a szövány-egyházmegye nőszövetségei, lelkipásztorai erőt merítsenek egymás hitéből, szeretetéből. Isten ünnepnappá szentelte életünkben ezt a hétköznapot, összegyűjtött minket, lecsendesített, lámpásunkba új olajat öntött, hogy aztán ismét tudjon ki-ki világítani a maga helyén. Most nem arról beszélgettünk, hogy mennyi teher, gond, tennivaló nehezedik ránk, hanem közös örömeinket és a derű forrását kerestük.

Konferenciánk igehirdetéssel kezdődött, egyházkerületünk nőszövetségének elnöke, **Bogya Kis Mária** lelkipásztor az „Erzsébetekről” beszélt a Lk 1,5-25 alapján. Az Aradi egyházmegye nőszövetsége a Csécsi Nagy Erzsébet nevet viseli, aki költőként sok szép verssel gazdagította a vallásos irodalmat, és aki 1893-1933 között az Arad-belvárosi gyülekezet tiszteletes asszonya volt férje, Csécsi Imre lelkipásztor mellett. Az igehirdetésben, a bibliai Erzsébet történetében magukra ismerhettek az erdélyi édesanyák és nagymamák, mindazok, akiknek élete szüntelen várakozás: imádkozva várják haza a világba szétszéledt fiaikat és leányaikat.

Igehirdetés után a házigazda Arad-Belváros nevében **Baracsiné Dávid Zsuzsanna** köszöntötte az egybegyűlteket, majd **Dénes Erzsébet** egyházmegyei nőszövetségi elnök megnyitotta a konferenciát. Rendkívüli alkalom volt ez, hiszen ezen az ünnepi eseményen szentelhetjük fel az Arad-belvárosi nőszövetség nemrég elkészült zászlaját. A ráhímzett Igének igyekszünk engedelmessékedni mind, akik e zászló alá felsorakozunk: „Szüntelen imádkoztatok, mindenben hálát adjatok.” (1Thessz 5,17-18).

Seres Géza esperes zászlószentelési beszédében az új zászló egyik motívumát emelte ki: az imára emelt kéz az asszonyok, édesanyák szolgálatát jelenti, s egyben buzdítja is őket arra, hogy e hitet, imádságos lelkületet éltsék, adják tovább családjukban és gyülekezetükben egyaránt. A zászlót s az alá felsorakozókat **Csűrű István** helyettes püspök, **Bogya Kis Mária**, **Seres Géza** és **Baracsiné Dávid Zsuzsanna** áldotta meg. A rajta szereplő szimbólumokat **Dunkler Katalin** Arad-belvárosi nőszövetségi elnök mutatta be a gyülekezetnek. Ezután a belvárosi gyülekezet ünnepi műsora következett, melyben egyik versével emlékeztünk a nemrég elhunyt Adorjáni Nagy Aranka költő-lelkipásztorra.

A nőszövetségi konferencián felszentelték az arad-belvárosi nőszövetség zászlaját

Református gyülekezeteink számára a 2009-es esztendő különleges jelentőségű, hiszen 500 éve született Kálvin János. Idén minden egyházi rendezvény valamiféleképpen adózik nagy reformátorunk előtt. Ez a gondolat vezérelt minket is, amikor konferenciánkra meghívtuk **Csűrű István** helyettes püspököt, hogy az egybegyűlteknél előadást tartson Kálvin feleségéről, **Idelette de Burel**-ről, akiről kevesebbet tudunk. Épületes és érdekes beszámolót hallhattunk Kálvin lelkivilágáról, házasságának körülményeiről.

A konferencia **Dénes Erzsébet** megyei nőszövetségi elnök múlt évi beszámolójával zárult. A közös ebéd után azzal az örömmel a szívünkben váltunk el egymástól, hogy „mily jó és gyönyörűséges, amikor együtt lakoznak az atyafiak... csak oda küld áldást az Úr és életet örökök!” (Zsolt 133).

BARACSNÉ DÁVID ZSUSZANNA lelkipásztor

MEGHÍVÓ NŐSZÖVETSÉGI KONFERENCIÁRA. Szeretettel és tisztelettel meghívjuk a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Nőszövetségének X. konferenciájára, amelyet július 25-én, Temesváron tartunk. A konferencia helyszíne: Temesvár, Capitol mozi koncertterme: Piata Victoriei (az ortodox katedrális közelében), témája: **A temesvári forradalom huszadik évfordulója; Tisztelegés az 500 éve született Kálvin János emléke előtt.**

10.00. Igihirdetés: **D. Tökés László püspök**, EP-képviselő; 10.40. Köszöntések: **Bogya Kis Mária** lp., egyházkerületi nőszövetségi elnök, **Fazakas Csaba** esperes, házigazda-lelkipásztor, **Vinczéné Pálfi Judit** lp., missziói előadó-tanácsos; 11.00. Előadás: **Kovács Ildikó temesvári nőszövetségi elnök**, kerületi alelnök: Az 1989-es forradalom szenttanúja; 11.20. Szünet; 11.40. Előadás. **Csűrű István helyettes püspök**: **Kálvin János, a nagy reformátor családi élete**; 12.20. Előadás. **Szabó Józsefné Csökmei Edit** lp. **Törökszentmiklós (Mo)**: **Korunk kálvinista magyar asszonya**; 13.00. Ebédszünet – Városnézés – Koszorúzás a templomban és a forradalom emlékművénél; 14.30. Vendégeink köszöntő szavai: **Magyarország, Felvidék, Kárpátalja, Erdély, Délvidék**; 15.00. Záró istentisztelet. **Balázsné Kiss Csilla** lp., kerületi alelnök. Úrvoicsorai agenda: **Kovácsné Papp Ibo**ly lp., egyházmegyei elnök; 17.00. Hazautazás.

Jelentkezési határidő: **július 15.**, a következő telefonszámokon: Temesvári Református

Esperesi Hivatal: 0256337637, vagy **Bogya Kis Mária**: 0261769745. A távolabbról érkezők számára szállást biztosítanak. Ezzel kapcsolatosan az Esperesi Hivatalban érdeklődjenek.

Szeretettel kérjük a megyei elnököket, továbbítsák rövid időn belül a nőszövetségeknek a meghívást és szervezzék meg a találkozón való részvételt. Kérjük az esperesi és lelkési hivatalokat, hogy támogassák a nőszövetségeket abban, hogy a találkozón minél többen részt vehessenek. A konferenciafüzet számára kérünk fényképeket a nőszövetségek életéről, zászlókról, terítőkről. A Kálvin év kapcsán rövid írásokat, személyes biznyságtételeket arról várunk, hogy mit jelent a ma asszonyának a református hit, mint isteni ajándék. Beküldési határidő: június 25. Jelentkezési díj 5 lej, ebből kávét, ásványvizet, kalácsot biztosítunk a résztvevőknek, a fennmaradó összegből beteg gyerekek gyógykezelését támogatjuk. Kérjük, hogy uzsonnát ki-ki hozzon magával. Ha lehet, zászlókkal és népviseletben jöjünk. A lelkésznők hozzanak palástot az úrvacsoraszóhoz.

Isten áldása legyen a találkozónkon, jöjünk minél többen, Temesvár vár bennünket! Szatmárnémeti, 2009. június 9.

Szeretettel: **Bogya Kis Mária** egyházkerületi nőszövetségi elnök, **Mihály Katalin** egyházkerületi nőszövetségi titkár, **Kovács Ildikó** egyházkerületi nőszövetségi alelnök.

TEMES-VÁR

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

Azóta él és munkálkodik, s az 1552-es törökellenes temesvári várkapitány emlékezetére, 2007-ben hivatalosan is felvette leánya, **Losonczy Anna** nevét, érvényesítve ezzel a városunkra jellemző ökümiénát. 1997-ben elkészült Nőszövetségünk zászlója, melynek hivatalos felavatására 2001-ben került sor, Nőszövetségünk újralakulásának 10. évfordulóján. Zászlónk első oldalán a mi, hátoldalán pedig Egyházkerületünk címere található. Nőszövetségünk címere a reményt jelző zöld mezőt szeli ketté kéken városunk Bega folyója, s az alsó rész a Hunyadi kastély bástyájával a múltat jelképezi, míg a felső rész a kehellyel és a búzakalással református jelenünket és jövőnket szimbolizálja. Cimerünket korona gyanánt veszi körül a női lélek finomságát és városunk királyi székhelyének múltját egyaránt jelképező stílizált tulipánkoszorú.

TEMESVÁR-Belvárosi Református Nőszövetségünk a hit és hűség jegyében, tisztelettel és keresztényi szeretettel, Temesvár lelkesítő decemberi napjainak összefogásra ösztönző lelkületével hív július 25-i ünnepi összejövetelünkre, Egyházkerületünk X. Nőszövetségi Konferenciájára. TEMESVÁR VÁR!

(A szerző a Temesvár-Belvárosi Losonczy Anna Református Nőszövetség elnöke, a Királyhágómelléki Református Nőszövetség alelnöke.)

Diósadi kórustalálkozó

Június 7-én került megrendezésre az immár hagyományossá vált egyházmegyei kórustalálkozó a Zilahi Egyházmegyében. Ezúttal a Diósadi gyülekezet vendégszeretét élvezhette a tíz megjelent kórus. A bevezető istentisztelet alkalmával **Szilágyi Zoltán**, szilágypaniti lelkész rávilágított, hogy az ének, a dal a békességkeresés eszköze a hétköznapiakban megfáradt ember számára. Az ének részévé válik életünknek, mert örömben és gyászban, munka és pihenés közben is egy-egy ének vagy dallam tör elő lelkünkéből. A kórustalálkozó a hálaadás alkalmai, melyen nem a versengés, hanem a szívből jövő Isten-dicséret kell előtérbe kerülnön.

Hisszük, ezzel a lelkülettel készültek és énekeltek a jelenlevő zsidói furulyakórus gyermekei, a zilah-ligeti, zilah-belvárosi, szilágyásmonsói, szilágypaniti, szilágycsehi, mocsolyai, magyargoroszlói, egrespataki és a házigazda diósadi kórus tagjai is.

A kórusok szolgálatát követően **Pünköszt** **Apor** egyházmegyei zenei előadótól vehették át a résztvevő kórusok a találkozó emléklapját. Végezetül **Kádár György Tamás** diósadi lelképásztor megköszönte a jelenlevők – kórusok és gyülekezetek – áldozathozatalát, kifejezve reményességét, hogy a jövőben sem mondunk le az együtténeklés lehetőségéről és örömről.

A résztvevő kórusok nevében mi is köszönjük a diósadi gyülekezet vendégszere-

A vendéglátó diósadi gyülekezet vegyeskórusa népviseletben lépett fel

tétét, melyet nemcsak a templomban, hanem a templom udvarán szervezett szeretetvendégség alkalmával is ékesen bizonyított. Isten áldása kísérje mindannyiuk életét!

ANTAL ATTILA

HÁLAADÁS A SZOLGÁLATÉRT

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

kürti mozgássérültek otthonának vezetője szintén a lelkeség fontosságára, illetve a szolgálat lehetőségeiért való hálaadásra hívta fel a figyelmet. Az ünnepség kulturális betétei során Markovich Judit furulyán játszott, illetve fellépett a gyülekezet vegyes kórusa.

Szeretetszolgálat és kultúra

Az otthon lakói figyelmes vendéglátók. Belépve a templomba idős bácsi kínál helyet. Bemutatkozik, majd az ünnepi istentisztelet során súgva közli a riporter számára ismeretlen vendégek neveit, némi háttérmagyarázattal kiegészítve. A templomi ünnepség után az otthon egy másik lakója: Bungó György kalauzol. A mára önfenntartó szeretetotthon gazdasági egységei közül – földek megmunkálása, mosoda, használtruha-

Az évfordulós ünnepség hálaadó istentisztelettel kezdődött a helyi református templomban

kereskedés, pékség – az utóbbit keressük fel. Hetente kétszer, összesen 100 kiló kenyeret sütnek a kis pékségben, árulja el Berke Károly és mutatja is a tegnapi süteket. A kóstolóra az ebédig még kicsit várni kell, mindenesetre sokkal finomabb, mint a kereskedelemben kaphatók.

Az otthon 23 gondozottja közül Horváth Károly, nyugalmazott karbantartó mester a legidősebb a maga 91 évével. A 75 éves Bungó Györggyel osztoznak az egyik emeleti szobán. A számszámaként nyugdíjazott Gyuri bácsi szabadidejében kisebb javításokat végez az otthon körül, de horgászni is szokott a közeli Fekete-Körösön. Az otthon napirendjéről is tájékozódunk. Reggel 7-kor kelés, 8-kor reggeli, amit áhítat követ a földszinti imaszobában. Az ebédet délután 4-ig pihenő, szabadidős tevékenység követi, majd esti áhítattal és vacsorával ér véget a nap.

Ha a szeretetotthont nem is, de a református művelődési központ kialakítását támogatta az állam – közli Berke Sándor, miközben végigvezeti vendégeit a hatalmas épületen, melyben az államosítást megelőzően egyházi iskola működött. Ezt követően ipari üzem lett belőle, emiatt a föld is szennyeződött. A gyönyörűen, ízlésesen felújított épület avató ünnepségére másnap

került sor ünnepi istentiszteletet követően, melyen Csúry István helyettes püspök hirdetett ígét. Az avatáson résztvevő vendégek Miklós János festőművész és Szuhai Sándor természetfotós munkáit tekinthették meg.

A többfunkciós épület a templom egyik, a szeretetotthon pedig a másik oldalán található. Előbbi 15 személy elszállásolására alkalmas hat vendégszobával, illetve könyvtárral, előadóteremmel rendelkezik. Presbiteri, nőszövetségi alkalmakat, kórustalálkozókat, és egyéb tematikus konferenciákat szeretnének vendégül látni a későbbiekben. „Az anyanyelv művelése és népünk történelmének ismertetése, az egészséges és szükséges identitástudatra nevelés felvállalása számára is fészek szeretne lenni a Központ” – tájékoztat a tevékenységüket soroló brosúra. Egy 1956-ban berendezett természettudományi tárlattal is rendelkeznek, ami valóságos kuriózum az idelátogatók számára.

A 91 éves Horváth Károly (balra) az otthon legidősebb lakója, mellette alkalmi kalauzunk: Bungó György

Visszasétálunk a szeretetotthonhoz, ahol az ebédet megelőzően a magyarországi vendégek egy hatalmas tortával lepték meg az otthon munkatársait és lakóit, melyen az otthon és a templom marcipánból készült mása volt látható. Igaz nem sokáig, mert ki-ki kapott belőle egy szeletet. Berke tiszteletes stílszerűen azt, amely a templomtornyot ábrázolta.

Berke Sándor tenkei lelképásztor és a tiszaugi otthon igazgatónője a „születésnap” tortával

SASS KÁLMÁN (1904-1958)

Református testvér, köszöntelek... (2.)

A jószándékú reformátusok tudják, hogy meg kell térniük. Készek is ők minden jóra, de nem ma, hanem holnap. Ez az a holnap, amely sohasem jön el. A jószándék azonban nem hiányzik. Ha ők egyszer nagy örökséghez jutnak, akkora harangot öntetnek, hogy nem lesz párja a környéken... Ha megütik a főnyereményt, azonnal kétszerezésre emeltetik egyházi adójukat, de az örökség egyre késik és azt a bizonyos sorsjegyet sem húzták még ki... így hát türelmet kérnek, ők most egy fillért sem adhatnak semmiféle jótékony célra; nekik fáj ez a legjobban – ők mondják, tehát el kell hinnünk – és ez sok szenvedést is okoz nekik, emiatti fájdalmuk még álmaikat is elűzi... De ha egyszer mégis megjön a várt örökség és kihúzzák azt a sorsjegyet, majd megmutatják ők, hogy milyen a jó református ember!... Tehát csak türelem! Ma ne kérj tőlük semmit: „Sajnálom, de nem tehetem”.

Bogáti Sándor 1943-ban készült festménye Sass Kálmánról

Ítélező reformátusok

Mindig bírálunk és mindig pálcát törnek. Annyi dolgot ad nekik a sok lelkiismeretlen, munkáját nem jól végző ember bírálata, hogy észre sem veszik, milyen jól ülnek ők a csúfolódók székeiben... Aki pedig ül az persze nem dolgozik. De hát mi lenne a világból, ha hiányoznék belőle az ő ítéletmondásuk. Persze, míg másokat hangosan kárhoztatnak, önmagukat soha nem bírálják, mert saját arcképükre egyáltalán nem kíváncsiak. Ítélező atyámfia, vigyázz az ítéletre! Magaddal törődj! Nézd meg igazi ábrázatotod az Ige tükrében! Légy alázatos: ne ítélj, hogy ne ítéltess!

„Mindegy” reformátusok

Nekik mindegy: akármelyik felekezethez is tartozzék az ember: „vallás-vallás!” Mintha látnám is, amint kezükkel legyintenek, amikor kimondják ezt a nagy bölcseséget. Vajon így szólnak-e akkor is, midőn asztalhoz ülnek, hogy elköltsék a várva-várt eledelt? Mindegy, hogy mit tesznek eléjük? „Étel-étel” – akár sótlan rántottleves, akár finom eledelek sokasága.

Mit szólnánk ahhoz a „hazafi”-hoz, aki a honszerem hangszíjához így felelne: „Haza-haza! Olyan mindegy, hogy melyik az enyém!”(?)

És mit mondanánk annak az embernek, aki így becsmérelné az édesanyai szeretet értékét: „Olyan mindegy: anyám-e, vagy a szomszédasszony. Ez is asszony, az is asszony!” Így csak az beszélhet, akinek kő van a szíve helyén. Ilyen nyilatkozattal meg lehetne ölni egy édesanyai szívet. Tehát nem mindegy! Az édesanyád a legdrágább az asszonyok között, ha szerető gyermek

vagy. Magyar hazád az egyetlen drága hon: „a nagy világon e kívül, nincsen számodra hely...” Isten adta hazádat, Isten ajándéka az édesanyád és az is az Úr kegyelmének műve, hogy református egyházad tagja vagy. Isten predestináló hűsége ajándékozott meg ezzel. Ebben kell megtalálnod üdvösségedet. Becsüld meg a más vallását, minden jóérzésű embertől elvárhatjuk ezt, de a magadét szeresd mindenek felett, mert nem „mindegy”, ahogy eddig hitted talán... Ugye te is belátod?

Vallásos reformátusok

Óh, ők vallásosak: imádkoznak, bibliát olvasnak, úrvacsorával élnek, adakoznak... Hogy hisznek-e? Persze, hogy hisznek; mindent hisznek... Nem taníthat olyat az anyaszentegyház, amit ők el nem hinnének. Legjobban azonban saját vallásosságukban hisznek. Szóval cselekedeteikért várják üdvösségüket, így válik feleslegessé számukra Krisztus keresztye, mert az Úr nem az igazak, hanem a bűnösök Megváltója. Annak pedig, aki saját magával dicsekszik, nem kell a kegyelem evangéliuma. Mert nem Jézus érdeméért, hanem saját jóságáért várja üdvösségét.

Akármilyen jól hangozzék is e kitétel: „Én vallásos ember vagyok!”, te ne „vallásos” légy, hanem hívő.

Hívó reformátusok

Nem születésüknél fogva azok, mert ami testtől született: test az. A Szentlélek újjászült hatalma tette őket hívökké. Megtalálta őket a kereső Isten hűsége az élet országútján. Hogy mik voltak addig? Oda tar-

toztak valamelyik csoportjába azoknak, akiknek jellemzését fentebb olvashattuk. Isten kereső irtalma azonban elérte és munkába vette szívüket. Krisztus evangéliuma megragadta őket és meglátták egy napon belső emberük igazi vonásait. Fájdalmas felfedezés volt ez, de az ő lelkük mélyéről is feltört e fohász: „Isten légy irtalmas, nekem bűnösnek!” És meglátták a Golgotán vérző Krisztus engesztelő áldozatának hatalmát, elfogadták, hogy ők maguk ugyan semmit sem tehetnek bűneik bocsánatáért, de Krisztus mindent elvégzett helyettük és érettük a keresztfán. Az Ő véreben van bűneik bocsánata, üdvösségük bizonyossága és most boldogan hirdetik, hogy egyetlen vigasztalásuk az, amiről a Szentlélek tette bizonyossákká őket.

„Mind testestől, mind lelkestől, úgy életemben, mint halálomban, nem a magamé, hanem az én hűséges Megváltómnak, a Jézus Krisztusnak tulajdona vagyok, aki az ő drága vérevel minden bűnömért tökéletesen eleget tett s engem az ördögnek minden hatalmából megszabadított és úgy megőriz, hogy mennyei Atyámnak akarata nélkül egy hajszál sem eshetik le fejemről; sőt inkább szükséges, hogy nekem mindenek üdvösségemre szolgáljanak. Ezért Ő Szentlélek által az örök élet felől engem is biztosít és szív szerint hajlandóvá és készvé tesz arra, hogy ezentúl önéki éljek.” (H.K. I. kérdés)

A hívő református ember élő tagja az ő egyházának. Nem csupán templomlátogató és összejövetelekre jár, nemcsak egyházi adófizető, hanem munkát kérő és azt örömmel el is végző tagja a maga gyülekezetének. Minden érdekli, ami egyházának és saját lelkének építését szolgálja. Pártolója az evangéliumi irodalomnak, előfizetője a lelki megújulást, az anyaszentegyház építését szolgáló keresztyén lapoknak. Nemcsak olvasója az Igének, hanem benne él, ez az ő életeleme és imádkozó közösségben van mennyei Urával.

Ha csak lehet, református egyennel lép házasságra, egyébként egyházának kárára semmi körülmények között sem ad reverzálást, tehát nem mond le könnyelműen meg nem született gyermekeinek református vallásáról.

Hívő református ember nem bántja hitükért más felekezeti felebarátait, de igaz hűséggel áll saját hite mellett. Míg minden jóra való embert őszintén megbecsül, református testvérei közül választja elsősorban barátait, hogy e drága összeköttetés is szolgáljon evangéliumi hitük kölcsönös erősítésére.

Isten dicsőségének munkása a hívő református ember, ki mint Isten papja dolgozik abban a hivatásban, melybe az Úr bölcsessége állította. Szervedésre is kész hitéért, ha Isten úgy látja jónak, hogy vállaira adja a keresztet.

Testvér, ilyen református vagy-e? Legyen imádságod szent igyekezeted, hogy minél hívebb, minél több lelki gyümölcsöt termő, hívő református lehess! (Vége)

MIT JELENT PRESBITERNEK LENNI?

Az első presbitérium

Olvasandó ígerész: 2Móz 18,13-27. Mózes 2. könyve 18. részében olvashatunk arról, hogy milyen körülmények között, milyen gondok hatására jött létre az első presbitérium. Izrael történelmének legnagyobb eseménye zajlott le.

Ismerjük Izrael történetét, egész életükön végighúzó gondokat, nehézségeket. Helyzetük a későbbiekben embert embernek farkasává változtatott. Majd panasz panaszt követett. Ilyen körülmények között próbál Mózes a szabadító és próféta Isten nevében igazságot tenni. Népének napi gondjain enyhíteni. Reggeltől estig, hétről-hétre.

Mózes apósa, Jetró pap felkeresi a pusztában vejét. Papként is, apósként is nagyon elégedett lehetett Mózesrel. A szentíró nem kis humorérzékkel állapítja meg, hogy Jetró pap mindeneket látva így kiált fel: „Most már tudom, hogy nagyobb az Úr minden istennél!”

Mózes jól tudta: „Nagyobb az Úr!” Ezért derekason helyt állott. Népe minden tagjának minden gondját felvállalta. Ezt ember sokáig nem bírhatja. S ezért volt jó, hogy a bölcs apósa a táborba érkezett. Kellő időben Istentől származó tanácsot ad vejének: „Nem jó dolog az, hogy a nép naphosszat sorban áll Mózesre várakozva.”

S ekkor hangzik el a máig érvényes tanács, legyen munkamegosztás! Mózes legyen az egész nép szószólója Isten előtt. Válasszon a nép köréből alkalmas, tekintélyes személyeket, akik oly bölcsességgel és felelősséggel fogadják a hozzájuk fordulókat, mint ő maga. Így könnyebb lesz neki, s a nép is nyugodt lehet.

E pillanatban született meg a presbiteri rendszer. Mielőtt azonban ennek működéséről és a presbiterek személyéről beszél-nénk, rögzítsünk néhány ténnyt. Mindenekelőtt azt, hogy a presbitérium nem emberi találmány, hanem Isten ajándéka. Ez az isteni ajándék egyaránt szólt Mózesnek, a népek és a kiválasztott presbitereknek. Mózesnek megkönnyebbülést jelentett, a nép számára kézzelfogható áldást. A kiválasztott presbiterek meg átélhetik azt az emberi érzést, hogy Isten igényt tart rájuk. S olyan küldetést kapnak, amiről emberileg nem is álmodhatnak. Az Uraknak Ura nevében munkálkodhatnak az övéik javára.

Mindebből az következik, hogy a presbiter nem Mózes személyes beosztottja, mégcsak nem is a nép szolgája, a nép igényeinek a kielégítője. A presbiter Mózesrel együtt Isten áldása a nép javára.

A presbiter nem készen születik. Isten formálja, s teszi alkalmassá a hivatására. Ezért ne hamarkodjunk az ítélettel: „ez alkalmas, az nem alkalmas”. A kiszemelt se hirtelenkedje el: „én ezt nem tudom”.

Radványi Károly alkotása

Ha valakiben felismerjük, vagy valaki önmagában felismeri az isteni elhívást, akkor mondjuk – mondja – bátran és hivatástudattal: „Legyen meg a te akaratod...”

Nyilvánvaló, hogy ha valaki közszolgálatot vállal kevesebb ideje marad önmagára. Ám jó meglátni és hallani ehhez Pál apostol biztatását: „Ne nézze ki-ki a maga hasznát, hanem mindenki a másokét is...”

Milyen tulajdonságokkal kell rendelkeznie a presbiternek? Ezeket a 2Móz-ból ismerhetjük meg. Belső vonások: derék, istenfélő, igazságos, haszonlesést gyűlölő.

A másik külsőséges dolgok, amikor Mózes ezredesekké, századosokká teszi őket a nép fölél. Összertartozóan kell néznünk ezeket a dolgokat, nem szabad elkülönítést tennünk. Ilyennek kell lennie Isten szolgájának, a presbiternek. Mert, ha elkülönítünk, az mindig azzal a veszéllyel jár, hogy valamelyik tag a kelleténél nagyobb hangsúlyt kap, vagy éppen ellenkezőleg, méltánytalan szerepet tölt be. Ebből viszont sok félreérthető, sőt, aggasztó jelenség származhat.

Bizony, presbiternek lenni nem valami féle kiténtetés, megtisztelés, melynek az előnyeit lehet élvezni. Presbiternek lenni állandó szolgálat, hitben élni és az élettemmel példát mutatni. Hogy meg tudjam harcolni a hit nemes harcát, azzal együtt, hogy nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erőnek, szeretetnek és józanságnak lelkét.

A presbitereknek vannak kísértései, melyek az életünkben megjelennek, ezek az anyagiak... Sok esztelenségre vezet a pénz szerelme... Ezek a dolgok tönkre tehetik a presbiter életét, szolgálatát, hitéletét.

Hány presbiterből hallottuk már: „nem mehetek istentiszteletre, mert dolgoznom kell. Nem érek rá a szolgálatra, mert pénzt kell keresnem. Magasak az igények! Csinálja az, aki ráér!”

Pedig... ha valakit Isten presbiternek kiválasztott, s ő igent mondott a kiténtetésre, sose mondja azt, hogy „Nem érek rá, dolgoznom kell!” – mert ez az ő szájából Isten ígéreteinek kétségbevonása, tehát ateizmus.

Presbiternek lenni kimerítő... annak, aki szívvel-lélekkel teszi... de ebben helytállni kötelező, de nem kényszerű közhazsnú, de nem haszonhajtó. Hanem tetteiben megmutatkozó felelősség.

Erre utal Izrael legősibb hitvallásának egyike: „Halld Izrael! Az Úr a mi Istenünk az egyetlen Úr! Szeresd azért az urat, a te Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből, minden erődből... és szeresd felebarátodat, mint magadat.”

Ha valakinek, akkor a presbiternek kell ezt tiszta, csengő hangon vallania. Egyébként is az ember csak addig ember, amíg ezt vallja. Mihelyt elnémul ez a hitvallás, az embertelenség követel magának helyet. „Én” lép Isten és a felebarát helyébe. Ennek vagyunk manapság szenvedő tanúi. Mert mivé válik egy iskolai osztály, ha ott csupa „Én”-ke ül? Egyik a másikának farkasa lesz. Mondja is a régi magyar szólás az ilyenekről: „Nem ismer sem Istent, sem embert!”

A presbiterek nagy feladatot kapnak, de ehhez kellő erőt és isteni segítséget is!

Hiszen az Isten által megbízott szolgálat alól nem vonhatják ki magukat. Isten ígérete: „Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak, enyém vagy!” (És 43,1)

MOLNÁRNÉ MIKLÓS MALVINA

(Kálvinista Szemle, 2008/2.)

SZENCZI MOLNÁR ALBERT

LXV. zsoltár

Hálaadása az Izrael népének az Istennek sokféle jótéteményiről (részlet)

*Az Sionnak hegyén, Úr Isten,
Tiéd a dicséret,
Fogadást tésznek néked itten,
Tisztelvén tégedet.
Mert kéréseket az híveknek
Meghallod kegyesen,
Azért tehozzád az emberek
Jőnek mindenünnen.*

*Rajtam az bűn elhatalmazék
Terhelvén engemet,
De nagy volta kegyességédnek
Eltörli vétünkét.
Bódog az, kit te elválasztál,
Fogadván házádban,
Hogy előtted nagy buzgósággal
Járjon tornácodban.*

*Javaival az te házadnak
Megelégtetünk,
Szép dolgain te templomodnak
Gyönyörködik szívünk.
Az te csuda igazságodból
Megfelelsz minékünk,
Hallgass meg, Isten, velünk tégy jó,
Óh, mi segedelmünk!*

OLVASÓLÁMPA

Micske, nagyító alatt

Gavallér Lajos nagytiszteletű urat is megihlette a hely szelleme, Jakó Zsigmond tanár úr szellemi példamutatása és átvéve tőle a stafétát, folytatja a múltfeltáró munkát. Egyre-másra születnek meg kutatómunkája nyomán könyvei. Az a fajta értelmiségi és a példakép, aki ott tesz közosságáért, ahová őt a Teremtő helyezi. Teológiai tanulmányait lelki tartást és vigaszt adó szolgálata követte, s emellett új dolgokat tanul, vállal, végez önszántából. Összefogja közösségét, szívvel, lélekkel vele él. Felvállalta Micske múltjának kutatását kis faluközössége iránti szeretetéből. Könyvtárakat bújít Budapesten, Debrecenben, Nagyváradon. Levéltárakat keresett fel, elődei könyveit forgatta, hívei szóbeli emlékeit hallgatta, éjszakába nyúlóan rendezett össze sok-sok fásasztó munkával, Micskéért, a közösségért.

Örömmel vettem kézbe a tiszteletes úr két újabb kötetét. Meglepően érdekfeszítő, izgalmas, áttekinthető és tanulságos mindkét múltfeltáró helytörténeti könyv. A szerző, mintha nagyító alatt világitaná meg számunkra és hozná elénk Micske múltját, az 1700-as évektől napjainkig. A magyar faluközösség gazdasági szerveződését, közigazgatását, közrendjét, oktatását, egészségügyét, a házépítést, a híret messzire elvívó szőlőművelését, borászatát, népi hagyományait, mindazt, ami biztosította az élet menetét, a törvényt, a rendet, az egymással való becsületes magatartást a faluközösségben.

Alapos, aprólékos kutatómunkával, irattári forrásokból idézve, leírásokból, évszámokból, fényképekből, könyvekből, egyházi iratokból, elbeszélts visszaemlékezésekből idéződik fel bennünk, az új nemzedék

számára már nem ismert, de sokunk által még megélt múlt. A már nem létező, a le-tűnt múlt faluja, amely kiegyensúlyozot-tabb, emberibb világ volt. Apáink, nagyapáink, dédapáink faluvilága.

A könyv olvasásakor életre kelnek nyelvünk kifejező, izes fogalmai, foglalkozás-nevei: béres, csúrhés, gulyás, kondér, pásztor. Se szeri, se száma a valamikori foglalkozá-soknak, tisztségeknek: hajdú, kocsis, korcs-máros, kosárfonó, kulcsár, szatócs, tímár, majorgazda, lovasz, mezőőr, pintér, számtar-tó, tisztartó, erdőbíró, téglavető, zsuppkötő, hegykerülő stb. Ízelgethetjük a kifejező szavakat, melyek bár fogadalomra készítenek az új nemzedéket, hogy őrizzék meg nyelvünk szépségét, épségét, ne hagyják elsilányulni, megcsontítani, óvodásan gagyogóvá tenni.

Ez a két könyv helytörténeti forrásmun-ka a jelen és jövő számára. Kutatásaival, összegző könyveivel Gavallér Lajos lelkes, helytörténész visszaadta Micskének feledés-be merült múltját. Minden micskei köny-vespolcra ott illik legyen.

Ültessük térdünkre gyermekünket, vagy unokánkat és meséljük a múltat. Vagy vasárnap délután, ahogy szokás még sokfelé, a ház előtt a padon ülve a szomszédok-kal. Emlékezni kell, emlegetni kell, mert a közös múlt érzése, tudása, továbbadása összetart, összefog, erőt, bizonyosságot ad.

Kívánom, hogy e két könyv erősítse Micske népe önismeretét, önbecsülését, ön-bizalmát, önértékelését.

BARTOS ELEKES ILDIKÓ

(Gavallér Lajos: Kenyérkereset Micskén; Szölművelés Micskén – 2008, Nagyvárad)

TOLLVONÁS

Anyanyelvo

Krisztina doktornő nem csupán gyógyította, szülte is a gyermekeket. Már két kicsi fiú és két még kisebb leánya édesanyja volt, amikor kórházában különös eset történt.

– Eladták az épületet a fejetek fölül? – kérdezte korszerűen Édesszájú Lóorvos.

– Egyelőre még nem, hanem érkezett egy különös kis beteg. Négy esztendő kislányka, aki szemlátomást értette valamennyire a magyar beszédet, de a kérdésekre nem válaszolt. Hallgatott, s ha mégis megszólalt, zavart, összefüggéstelen szavak szakadtak ki belőle.

Már három napja figyelték idegorvosok, pszichológusok, ám semmire sem jutottak: szervi bajt nem letek.

– Egy délután a folyosón sétálva különös zajra figyeltem föl. Belestem az ajtón. A leányka a padlón ült, kockákból házat épített a babájának, s közben éles, hisztérikus hanghordozással valami ilyesmit mondott: ájhivencsindzsmaniubrú-kauoendhemáj!

– Füleltem, füleltem, a hadart hangsor olykor feleletősre váltott, mintha párbeszéd folyna a babával, s mindez erősen angolosan hangzott.

– Rőgtön szaladtam a kollégákhoz, akik még elcsípték az előadás végét. A mamát is, mert éppen akkor érkezett látogatóba. Kérdeztük, hogy s mint telnek odahaza a gyerek napjai. Mire az anyuka: Ó, Maudka nagyon rendes gyereke! Imádja a tévét, már kisbaba kora óta nem veszi le a szemét róla, úgy játszik egész nap. És mit néz? Kérdezte pszichológus kártársam. Erőszakfilmet nem engedünk neki – kiáltotta önérzetesen az anyuka, csakis mesét, Cartoon Networkot!

Édesszájú Lóorvos szeme fölcillant!

– Cartoon Network lett az anyanyelve!

Krisztina doktornő bólintott:

– Úgy bizony!

CZAKÓ GÁBOR

ISTEN ÉS A TUDÓSOK (6.)

Teilhard de Chardin evolucionizmusa

„Az emberiség egy medrét követő folyóhoz hasonlóan, lassan halad előre... A folyam a tenger felé siet. Az emberiség egy nálánál Nagyobb felé halad.”

Teilhard de Chardin

Francia jezsuita tudós volt, aki akkor született (1881), amikor Dordogne-ban megtalálták a cro-magnoni ember maradványait.

Hatással volt rá Darwin rendszere, de sokkal nagyobb befolyást gyakorolt rá Henri Bergson Teremtő fejlődés című műve, aki mindenben az „elan vital”, az életerő, a vitalitás jelenlétét vélte felfedezni.

Teilhard, mint kutató 23 évet töltött Kínában, ahol 1929-ben 27 koponyát találtak, köztük a Pekingi Ember koponyáját, amelynek agya túlhaladta azt a küszöböt, amely az őstünet elválasztja a reflexiótól. (Ergo: ember volt ez, emberelőd, de nem majomutód!)

Végkövetkeztetéseit a francia teológus legteljesebben az „emberi jelenség” című munkájában rögzítette. Evolucionista alapokon tapogatózik Teilhard is, amikor így ír: „Az Élet Fájának gyökerei elvesznek a szövetek lágyágában, és az ősiszap átalakulásában eltűnnek szemünk elől.”

Messze túlhaladta viszont a mechanikus evolucionizmust azáltal, ami szerint az ember egyszerűt „a hatalmas felfelé ívelő biológiai szintézis nyilvánessége”, másrészt viszont az ún. „isteni Omega” felé haladó lény, tehát Isten teremtménye, aki az isteni tökéletesedés útján kell járjon. Teilhard szerint a megismerés, a tudás nem pusztán egy mennyiségi ismeretet ad. Ó ennél sokkal többet kínál, miszerint: „Ha a Világegyetem kitarul előttünk, kibontakozása révén valami személyes vonzású és energiájú Központ domináló és egyesítő befolyása alá kerülünk.”

Teilhardnál egyértelmű a teremtő és gondviselő Úr imádata, a megfeszített Megváltó hatékony áldozatának ténye. A kereszt hatalmát és a megváltás valóságát még 1916-ban Verdunnál fogalmazta meg: „Egyedül a Keresztrefeszített alakja képes összegyűjteni, kifejezni és megvigasztalni mindazt, ami borzalom, szépség, reménység, mély misztérium az ilyen harc és fájdalomzuhatagban.”

Tudta azt, hogy az istenes élet is egy evolutív fejlődési folyamat és vallotta azt, hogy „lelkünk az első mű, amelyet meg kell valósítanunk.”

Jézus világosan és egyértelműen intett arra, hogy legyünk szentek és tökéletesek, mert e nélkül a lelki formálódás nélkül nem lehetünk az Isten országának hordozói és a mennyei élet örökösei.

Sajátos megfogalmazásban, jóllehet itt-ott darwini fogalomrendszerbe ágyazva, mindazáltal egyértelműen biblikus és istenes szempontoktól vezérelve alkotta meg Teilhard de Chardin a maga rendszerét.

BOROS J. ATTILA

SZIGORÚAN ELLENŐRZÖTT EVANGÉLIUM. Tőkés László, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke június 13-i sajtótájékoztatóján újabb besúgókat leplezett le a több éve folyó egyházkerületi átvilágítás eredményeként. A sajtótájékoztató alkalmából elkészített dokumentáció tömörített formában letölthető az alábbi linken: <http://www.hhrf.org/kiralyhagomellek/cnsas/szoku.zip>

Tőkés László ez alkalmából bejelentette: nemsokára az átvilágítás eddigi részeredményeit könyv formájában is kézbe vehetik az érdeklődők, Molnár János szegedi egyháztörténész, egykori üldözött és megfigyelt református lelkész a *Szigorúan ellenőrzött evangélium* című könyve I. kötetében dolgozta fel a kutatómunka során előkerült Szekuritátés-dossziékat.

Lehull a lepel a múlt titkairól. A megjelenés előtt álló könyv első kötetének címlapja

RÉSZVÉTNYLIVÁNÍTÁS. „Legyen velem a te kegyelmed, hogy megvizsgálódjam a te szolgádnak tett ígéreted szerint.” (Zsolt 119,76).

Öszinte részvétünket fejezzük ki Kovács Zoltán egyházkerületi főgondnoknak és dr. Kovács Béla igazgatótanácsosnak a szeretett Édesapa, **Id. Kovács Béla** elvesztése miatti mély fájdalomkban.

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Elnöksége, Igazgatótanácsa és Püspöki Hivatala munkatársai.

Várad-Hegyalján található a Királyhágómelléki Egyházkerület egyetlen ökumenikus temploma

ÖKUMENIKUS ISTENTISZTELET NAGYVÁRAD-HEGYALJÁN. Ünnepi istentiszteletet tartottak június 7-én, Szentháromság vasárnapján a Nagyvárad-hegyaljai ökumenikus templomban. A templomot 1992 óta felváltva használják a református és római katolikus hívek, és minden évben közös istentiszteleten adnak hálát a Kegyelem Urának. Az idén **Túrós Dezső** magyarországi plébános celebrálta a misét, majd **Forró László** egyházkerületünk előadótanácsosa, hegyközkovácsi lelképásztor hirdette Isten Igéjét. Ezt követően **Wagner Erik** helybéli lelkész ágenszolgált, és úrvacsoraasztás, illetve áldozás után **Rajna József** apát, a helybéli katolikus gyülekezet pásztorja köszöntötte a szép számban összegyűlt híveket és a vendégeket.

Nagyvárad-Hegyalja 1998 óta anyaegyházközség. A közigazgatásilag Nagyváradhoz tartozó településen 170 református és mintegy 70 római katolikus lelket számlál a két gyülekezet.

(WAGNER)

NÖVEKSZIK A MAGYARSÁG SÚLYA KÁRPÁT-MEDENCÉBEN. A magyarság népesedési és társadalmi súlya növekszik a Kárpát-medencében – állapították meg a menekültekről és migrációról tartott konferencián, amelyet az Erdélyi Gyülekezet budapesti központjában, a Reménység Szigetén rendeztek június 6-án, a gyülekezetalapító, Németh Géza emlékére. Az erdélyi magyarságénál mára már nagyobb az erdélyi románok elvándorlása, és a magyarok esetében visszavándorlás is tapasztalható, a romániai magyarság termékenységi mutatói pedig szinte azonosak a románokéval – mondta **Zalatnay István**, a gyülekezet vezető lelkésze. Ma nagyjából annyi magyar él a Kárpát-medencében, mint az első világháború utáni békekötések idején. „Kellő állami támogatással jelentős pozitív változás hozható” – tette hozzá Zalatnay. **Németh**

Zsolt, az Országgyűlés külügyi és határon túli magyarok bizottságának elnöke, a gyülekezet tiszteletbeli főgondnoka előadásában arról beszélt, hogy állami támogatáspolitikával elejét kell venni annak a „kettős” elvándorlásnak, amely a Kárpát-medencéből Magyarországra, majd innen tovább folytatódik. Elő kell segíteni a visszavándorlást a tudósok, kutatók esetében is – tette hozzá. Az emlékkonferencia zárásaként elfogadott Nyilatkozat szerint „hatalmas történelmi teljesítmény”, hogy a 20. században megmaradtak a magyar kisebbségek, amikor Európában majdnem minden kisebbség megszűnt létezni. Az erdélyi magyarság jövője érdekében pedig „népesedésközpontú nemzetpolitika érvényesítését” javasolja a Nyilatkozat, amely szerint szükséges, hogy „erőteljes, távlatilag normatív jellegű családtámogatási rendszer épüljön ki”.

KÖZADAKOZÁS A MAGYARORSZÁGI VIHARKÁROSULTAK JAVÁRA. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület körlevélben szólította fel közadakozásra a híveit. **Csúry István** helyettes püspök azt kérte a gyülekezetektől, hogy segítsenek a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében élő testvéreiken, akiknek a június elején történt vihar és jégeső tönkretette a házat, természetét. „A természeti katasztrófa éppen azon gyülekezetben élő testvéreinket sújtotta, akik maguk is készek voltak a segítségnyújtásra. Azt hiszem, itt az ideje, hogy viszonzni tudjuk szeretetadományait. A folyó év május 22-i Alkotmányozó Zsinat egység szellemében felszólítjuk gyülekezteinket, hogy rendkívüli módon hirdessenek közadakozást a természeti katasztrófa sújtotta nyírségi testvéreink megsegítésére” – olvasható a felhívásban. Június elején 7011 Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei épületben – köztük 12 egyházi rendeltetésűben – tett kárt a tornádószerű szél és jégeső.

IDÉZŐJEL

„A református keresztyén ember hite és cselekedete zsinórmértéke (...) egyedül a Biblia. A mi hitünk tőle indul ki, hozzá tér vissza, hitünk tisztasága, evangéliumi volta felett a Biblia örökdió. Ezért tartjuk mi annyira fontos és nélkülözhetetlen könyvnek a Bibliát. Benne Isten kijelentését vesszük, belőle Isten Igéjét halljuk, általa hitünket ébresztjük, növeljük és őrizzük. (...) Ami a szemnek a fény, az a hitnek a Biblia. A szem fény nélkül nem lát, a hit Biblia nélkül vak.”

SASS KÁLMÁN

Harangszó

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Gyülekezeti Lapja
ISSN 1221 - 0323

Megjelenik kéthetente. Ára 1,20 lej.

Felelős szerkesztő: Fábrián Tibor. Olvasószerkesztő: Babes Arday Erika. Tördelőszerkesztő: Kraftsikné Petrikó Ildikó. Kúlmunkatársak: Antal Attila, Balázsné Kiss Csilla, dr. Csohány János, Orbán Levente, Tóth Zsigmond. Szerkesztőség és levélcím: Harangszó, 410001, Oradea, str. Moscovei nr. 14. Tel.: 0259/434-664; 416-067. E-mail: harangszo@yahoo.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, <http://harangszo.blogspot.com>

A terjesztés a lelkési hivatalokon keresztül történik. A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség álláspontját tükrözik. Kéziratot nem örzünk meg és nem küldünk vissza.

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenci Kertész Ábrahám nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik.